

สุขภาพคนไทย 2550

“หอมกลิ่นลำดวน”
เตรียมพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุ

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

14 ตัวชี้วัดสุขภาพ

10 สถานการณ์เด่นทางสุขภาพ

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

สุขภาพคนไทย 2550: ขึ้นฤทัย กาญจนะจิตรา ... (และคนอื่น ๆ). - -

พิมพ์ครั้งที่ 1. - - นครปฐม :

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ภายใต้แผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) 2550.

(เอกสารทางวิชาการ / สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ; หมายเลข 326)

คณะผู้ดำเนินงาน : ขึ้นฤทัย กาญจนะจิตรา, ข่าย โพธิ์สีดา, กฤตยา อาชวนิจกุล,

อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์, กุลวีณ์ ศิริรัตน์มงคล, หทัยรัตน์ เสียงดัง, สุภรต์ จรัสสิทธิ์

ISBN 978-974-11-0711-7

1. สุขภาพ 2. ผู้สูงอายุ I. ขึ้นฤทัย กาญจนะจิตรา.

II. มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม.

III. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. IV. ชื่อชุด.

RA776 ส743 2550

[DNLM: 1. สุขภาพ. 2. ผู้สูงอายุ. WA100 ส743 2550]

ออกแบบปกและรูปเล่ม: ณัฐ เรืองมงคล

จัดวางรูปเล่ม: ณัฏชา นันทกาญจน์

กราฟฟิกในหมวดตัวชี้วัดสุขภาพ: kemiko@hotmail.com

พิสูจน์อักษร: คณะทำงานสุขภาพคนไทย

ภาพประกอบ: ศูนย์ข้อมูลภาพ บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

จัดพิมพ์โดย: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พิมพ์ที่: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
โทรศัพท์ : 0-2422-9000 โทรสาร: 0-2433-2742

จำนวนพิมพ์: 10,000 เล่ม

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

เลขที่ 999 ถนนพุทธมณฑล 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

โทรศัพท์: 0-2441-0201-4, 0-2441-9666 ต่อ 304 โทรสาร: 0-2441-5221

e-mail: directpr@mahidol.ac.th ;

website: <http://www.ipsr.mahidol.ac.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

เลขที่ 979 ชั้น 34 อาคารเอสเอ็มทาวเวอร์ ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ : 0-2298-0500 โทรสาร: 0-2298-0501

website: <http://www.thaihealth.or.th>

ข้อมูลในหนังสือนี้สามารถนำไปเผยแพร่เพื่อประโยชน์ต่อสังคมได้ ไม่สงวนลิขสิทธิ์ แต่ขอให้อ้างอิงที่มาด้วย

สุขภาพ คนไทย 2550

บอกกล่าว

รายงานสุขภาพคนไทยยังตั้งใจให้ทุกคนได้รู้เรื่องสุขภาพในแง่มุมหลากหลายเหมือนเดิม สุขภาพคนไทย 2550 หรือเป็นเล่มปีที่ 4 มี “ดอกลำดวน” แยมบานอยู่บนหน้าปก เพื่อจะสื่อว่า “ดอกลำดวน” อันหมายถึงผู้สูงอายุเป็นเรื่องประจำฉบับของปีนี้ แต่ไม่ใช่เพราะเรามีรัฐบาล “ชิงแก่” หากด้วยเห็นว่าประเทศไทย เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างช้าๆ และเงียบๆ มาระยะเวลาหนึ่งแล้ว โดยที่สัดส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.5 ในปี 2523 เป็นร้อยละ 7.4 ในปี 2533 และร้อยละ 9.5 ในปี 2543 ซึ่งสัดส่วนนี้ในทางประชากรศาสตร์ถือได้ว่าเป็นสัดส่วนที่ใกล้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือเปรียบผู้สูงอายุเป็นดอกลำดวน ก็เป็นดอกลำดวนที่กำลังเริ่มแยมบาน

สิ่งที่เราตั้งคำถามคือการเป็นสังคมผู้สูงอายุมีผลอย่างไรบ้างต่อสังคมไทย ผู้สูงอายุนั้นเป็นภาระ หรือพลัง หรือทั้งสองอย่าง ถ้าหากเป็นพลังของสังคมเรามองเห็นพลังนั้นๆหรือไม่ และเราได้ใช้พลังนั้นๆอย่างเต็มศักยภาพหรือไม่ และถ้าหากว่าเป็นภาระของสังคม เรามีการเตรียมความพร้อมที่จะรองรับไว้อย่างไรบ้าง ทั้งในแง่ของปัจจัย 4 ครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยส่วนรวม ในบทความนี้ได้พยายามหาคำตอบดังกล่าว และเสนอแนวทางให้กับสังคมไทยที่จะเตรียมการให้พร้อม เพื่ออย่างก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบอย่างมั่นคง

ในส่วนของการสนทนาคำถามที่สำคัญ 10 เรื่อง ปัญหาไฟใต้ก็ยังคงเป็นสถานการณ์สำคัญ ที่เกิดผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนทั้งในพื้นที่และต่อประเทศมาอย่างต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 3 แล้ว แสดงให้เห็นถึงความยากและสลับซับซ้อนของปัญหา แม้ว่าจะมีความพยายามหลากหลายรูปแบบ เพื่อคลี่คลายปัญหา แต่ก็ดูเหมือนว่าย่างก้าวไม่ไกลที่คืบ ปัญหาในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ยังมีให้เห็นเป็นข่าวประจำวันและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ทีมงานได้แต่หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกฝ่ายจะร่วมมือกันหาแนวทางให้สถานการณ์ภาคใต้จะกลับคืนสู่ความสงบโดยเร็ว

สถานการณ์ที่สำคัญอีกเรื่องได้แก่เรื่องการบังคับใช้สิทธิผลิตยาที่มีสิทธิบัตรจำนวน 3 ชนิด ที่เป็นประเด็นร้อนใหม่เอี่ยมที่ทีมงานได้บันทึกไว้ในรายงานนี้ได้ทันก่อนส่งต้นฉบับ เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนได้ทันทั่วถึง สถานการณ์ทั้ง 10 เรื่องได้แก่ (1) หอยบนดิน จะอยู่หรือไป ทางสองแพร่งที่รัฐบาลต้องตัดสินใจ (2) จากเซทรมสู่คลิปีดิโอและแคมฟร็อก: วิถีชีวิตออนไลน์ที่ต้องรู้เท่าทัน (3) ประกาศข้อเท็จจริงทางการแพทย์: การปะทะกันระหว่างสิทธิของแพทย์กับสิทธิผู้ป่วย (4) เด็กไทยกับภัยทางเพศ: เรื่องใกล้ตัวที่ยังไร้กลไกคุ้มครอง (5) วิกฤตน้ำท่วมซ้ำซาก ภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น

เรื่อยๆ (6) ไฟใต้ยังคงระอุหนักหลังรัฐประหาร (7) เด็กนักเรียนไทย กับภัยความรุนแรงในรั้วโรงเรียน (8) พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ จากอุดมการณ์สู่ การปฏิบัติจริง ต้องเกาะติดต่อไปอย่างไม่กระพริบตา (9) งดโฆษณาเหล้า 100% ผันให้ไกลแม้ยังไปไม่ถึง (10) การบังคับใช้สิทธิผลิดิตยาที่มีสิทธิบัตร 3 ชนิด เพราะสิทธิที่คนไทยจะมีชีวิตอยู่ย่อมเหนือกว่าผลประโยชน์ทางการค้า

ที่เพิ่มเติมขึ้นในปีนี้เป็นคือการบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะ ความสำเร็จในการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สุขภาพ ที่คณะ ทำงานอยากจะบันทึกไว้เป็นเกียรติและเป็นความภาคภูมิใจของคนไทย ซึ่งมี 4 เรื่องคือ (1) รถเข็นอัจฉริยะช่วยคนพิการและคนสูงอายุ (2) ความก้าวหน้า ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกของประเทศไทย (3) การพัฒนา วัคซีนป้องกันโรคไข้เลือดออกใกล้สำเร็จ (4) นักศึกษาไทยชนะเลิศการ แข่งขันสร้างหุ่นยนต์กู้ภัย “อินดิเพนเดนท” ในเวทีระดับโลก

ส่วนตัวชีวิตสุขภาพที่คัดเลือกมา 14 หมวดในปี นี้ ชี้ให้เห็นถึงการ เปลี่ยนแปลงและชี้ประเด็นปัญหาสุขภาพคนไทยในหลายประเด็น ที่สำคัญคือ คำนวณหรีมีมือสองที่บ้าน ทำให้บ้านกลายเป็นที่ไม่ปลอดภัยที่ กกฎหมายเอื้อมไปไม่ถึง และมีผลกระทบโดยเฉพาะต่อเด็กที่อยู่ร่วมกับ ผู้สูบบุหรี่ ปัญหาความเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือดที่คนกว่าร้อยละ 60 มีปัจจัยเสี่ยงอย่างน้อย 1 อย่าง โดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม และข้อมูลเด็กและ วัยรุ่นในยุคดิจิทัลใช้เวลาว่างว่างยามตื่นไปกับสื่อเทคโนโลยีต่างๆ และ 1 ใน 3 เล่นการพนัน

ตัวชี้วัดทั้ง 14 หมวด ได้แก่ (1) ภาวะสมองเสื่อม มหันตภัยใกล้ตัว (2) สุขภาพแรงงาน (3) ทุกข์ทางใจ (4) ความสุข (5) ปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจ และหลอดเลือด (6) อันตรายจากควันบุหรี่มือสอง (7) ของเสียอันตราย (8) ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (9) การคุ้มครองผู้บริโภค (10) รายได้ เงินออม หนี้สิน (11) เศรษฐกิจพอเพียง (12) เด็กไทยยุครอยลัดวัดดวง (13) เด็กไทยยุคไซเบอร์ และ (14) ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา เมื่อสังคม ขยายใหญ่ขึ้นและการ เชื่อมโยงกันระหว่างประเทศต่างๆ ทั่วโลกเป็นไปอย่าง ง่ายดาย ปัญหาต่างๆ ย่อมสลับซับซ้อนและหลากหลายมากขึ้น การแก้ไข ปัญหาจึงต้องใช้พลังจากหลายฝ่าย คณะทำงานรายงานสุขภาพคนไทยขอใช้ ข้อมูลเป็นสื่อถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพทุกคน เพื่อสะท้อนปัญหา ที่บางครั้งอาจเป็นภัยเงียบ ให้สังคมได้ตระหนักและมองปัญหานั้นได้ ชัดขึ้น พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา หรือตั้งประเด็นเพื่อให้ ช่วยกันระดมสมอง แต่การแก้ไขปัญหานั้นย่อมเป็นหน้าที่ของทุกคน และทุกภาคส่วนของสังคม

คณะทำงานรายงานสุขภาพคนไทย

สารบัญ

14 ตัวชี้วัดสุขภาพ

1. ภาวะสมองเสื่อม มหันตภัยใกล้ตัว	10
2. สุขภาพแรงงาน	12
3. ทุกข์ทางใจ	14
4. ความสุข	16
5. ปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด	18
6. อันตรายจากควันบุหรี่มือสอง	20
7. ของเสียอันตราย	22
8. ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร	24
9. การคุ้มครองผู้บริโภค	26
10. รายได้ เงินออม หนี้สิน	28
11. เศรษฐกิจพอเพียง	30
12. เด็กไทยยุครอยลัดวัดดวง	32
13. เด็กไทยในยุคไซเบอร์	34
14. ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา	36

10 สถานการณ์เด่นทางสุขภาพ

เรื่องพิเศษ

1. หวยบนดินจะอยู่หรือไป ทางสองแพร่งที่รัฐบาลต้องตัดสินใจ	40	หอมกลิ่นลำดวน เตรียมพร้อม สู่สังคมผู้สูงอายุ	86
2. จากแหลมสู่คลิปปิดีโอและแคมฟร็อก: วิถีชีวิตออนไลน์ที่ต้องรู้เท่าทัน	44		
3. ‘ประกาศข้อเท็จจริงทางการแพทย์’: การปะทะกันระหว่างสิทธิของแพทย์กับสิทธิผู้ป่วย	48	ภาคผนวก	
4. เด็กไทยกับภัยทางเพศ: เรื่องใกล้ตัวที่ยังไร้กลไกคุ้มครอง	52	บรรณานุกรม	122
5. วิฤตุน้ำท่วมซ้ำซาก ภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ	56	เกณฑ์ในการจัดทำรายงาน	126
6. ไฟใต้ยังคงระอุหนักหลังรัฐประหาร	60	สุขภาพคนไทย	
7. เด็กนักเรียนไทยกับภัยความรุนแรงในรั้วโรงเรียน	66	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	127
8. พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ จากอุดมการณ์สู่การ ปฏิบัติจริง ต้องเกาะติดต่อไปอย่างไม่กระพริบตา	70	รายชื่อคณะกรรมการชี้ทิศทาง	127
9. งดโฆษณาเหล้า 100% ผันให้ไกลแม้ยังไม่ถึง	74	รายชื่อคณะทำงานรายงาน	128
10. การบังคับใช้สิทธิผลิตยาที่มีสิทธิบัตร 3 ชนิด เพราะสิทธิที่คนไทยจะมีชีวิตอยู่ย่อมเหนือกว่า ผลประโยชน์ทางการค้า	78	สุขภาพคนไทย	

ผลงานดี ๆ ของคนไทย

84

เพื่อสุขภาพคนไทย ปี 2550

1. รถเข็นอัจฉริยะช่วยคนพิการและคนสูงอายุ
2. ความก้าวหน้าในการป้องกันและควบคุม
โรคไข้หวัดนกของประเทศไทย
3. การพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคไข้เลือดออก
ใกล้สำเร็จ
4. นักศึกษาไทยชนะเลิศการแข่งขันสร้าง
หุ่นยนต์กู้ภัย “อินดีเพนเดนซ์” ในเวทีระดับโลก

14 ตัวชี้วัดสุขภาพคนไทย 2550

ตัวชี้วัดสุขภาพคนไทยปี 2550 เสนอ 14 ตัวชี้วัดสุขภาพ ที่สะท้อนให้เห็นถึงสุขภาพกาย จิต ปัญญา และสุขภาพสังคมของคนไทย สังคมไทยกำลังกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุในอนาคตอันใกล้ ภาวะสมองเสื่อม มหันตภัยเงียบด้านสุขภาพกายที่มักพบบ่อยในคนสูงอายุ จึงเป็นภาวะที่ต้องให้ความสำคัญ ปัจจุบันภาวะสมองเสื่อมของคนไทยอยู่ที่ 2.3 แสนคน และอีก 20 ปีข้างหน้าคาดว่าจะเพิ่มเป็น 4.5 แสนคน และเพิ่มเป็น 1 ล้านคนในอีก 50 ปีข้างหน้า ในการดูแลผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อม 1 คน ต้องใช้ผู้ดูแลอย่างน้อย 2 คน เฉพาะค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยเองประมาณ 4-6 พันบาทต่อเดือน หากรวมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของผู้ดูแลเข้าไปด้วยอาจต้องเพิ่มเป็น 8 พัน ถึง 1.6 หมื่นบาทต่อเดือน รวมค่าใช้จ่ายทั้งผู้ป่วยและผู้ดูแลในแต่ละเดือนแล้วนับว่าเป็นค่าใช้จ่ายมีใช่น้อย ซึ่งเป็นภาระให้กับครอบครัวของผู้ป่วยอย่างมาก

นอกจากสุขภาพกายของผู้สูงอายุแล้ว สุขภาพกายของวัยแรงงานก็มีความสำคัญเช่นกัน แม้ว่าข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังโรคพบว่า แนวโน้มของการเจ็บป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพได้ลดลงจาก 7.85 ต่อประชากรแสนคน ในปี 2541 เหลือ 4.48 ต่อประชากรแสนคน ในปี 2547 แต่สารพิษบางประเภทก็ส่งผลให้การเจ็บป่วยของกลุ่มวัยแรงงานค่อนข้างสูง อันได้แก่ สารกำจัดศัตรูพืช ดังนั้นตราใบที่ประเทศไทยยังผลิตและนำเข้าสารกำจัดศัตรูพืชในปริมาณที่เพิ่มขึ้น เกษตรกรและผู้ใช้แรงงานภาคอุตสาหกรรมก็ย่อมเป็นผู้ได้รับสารพิษที่สำคัญ

ในด้านสุขภาพจิต พบว่า 1 ใน 5 คนไทยกำลังมีทุกข์ทางใจ เนื่องจากยังเผชิญโรคทางจิตเวช เช่น โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล โรคจิต และโรคผิดปกติทางอารมณ์ มีถึง 1.8 ล้านคนมีอาการของโรคซึมเศร้า พบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะเพศหญิง นอกจากอาการของโรคซึมเศร้าแล้ว ความเครียดก็เป็นปัญหาทางสุขภาพจิตอย่างหนึ่ง สาเหตุสำคัญของความเครียดอันดับแรก คือ เรื่องเศรษฐกิจการเงิน รองลงไปคือ ครอบครัว และอันดับสาม คือ เรื่องงาน

ตรงกันข้ามกับความทุกข์ใจ นั่นคือ ความสุข ซึ่งเป็นตัวชี้วัดด้านสุขภาพจิตตัวหนึ่ง พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 32 ของโลกที่มีความสุข และเป็นประเทศที่มีความสุขอันดับที่ 7 จาก 24 ประเทศในเอเชีย การวัดความสุขในประเทศไทยได้มีหลายหน่วยงานหรือสถาบันที่พยายามพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุข มีทั้งที่เหมือนกันและต่างกัน เงินออมหนี้สิน รายได้ สิ่งแวดล้อม และชุมชนเข้มแข็ง เป็นตัวชี้วัดที่ได้รับการยอมรับในการวัดความสุข

ปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพของคนไทย พบว่า ความดันเลือดสูง โคเลสเตอรอลในเลือดสูง สูบบุหรี่ และดื่มแอลกอฮอล์มาก อ้วนเกินไป มีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ และการเป็นเบาหวาน เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคโรคหัวใจและหลอดเลือดทั้งสิ้น ดังนั้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภค จึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ นอกจากการสูบบุหรี่จะเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดแก่ตัวผู้สูบเองแล้ว คิว้นจากบุหรี่มือสองก็มีผลต่อผู้ใกล้ชิดเช่นกัน โดยเฉพาะภายในบ้านเป็นแหล่งสำคัญที่เด็กได้รับควันบุหรี่มากกว่าสถานที่อื่น รายงานของกระทรวงสาธารณสุข สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2549 ระบุว่า การได้รับควันบุหรี่ในบ้านหรือที่ทำงานเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจเพิ่มขึ้นร้อยละ 25-30 เสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งปอดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20-30 และหากผู้ที่ได้รับควันบุหรี่เป็นหญิงมีครรภ์และทารก จะทำให้ทารกแรกคลอดมีน้ำหนักตัวต่ำกว่าปกติ และมีความเสี่ยงของอาการเกิดโรคไหลตายในเด็กสูงขึ้น ในเด็กเล็กที่ได้รับควันบุหรี่จะเกิดโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ เช่น หลอดลมอักเสบ และปอดบวม

ในด้านสุขภาพสังคม เรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่กระทบต่อสุขภาพของคนไทย มากกว่าครึ่งหนึ่งของเสียอันตรายที่เกิดจากภาคอุตสาหกรรมที่ยังไม่ได้ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง ทำให้สารเคมีจากของเสียปนเปื้อนสู่ระบบนิเวศและระบบห่วงโซ่อาหารได้ ดังนั้นภาครัฐควรเร่งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์กำจัดของเสียอันตรายให้มากขึ้น

ในสังคมที่มีการแข่งขันกันสูง การโฆษณาถือว่ามีส่วนสำคัญในการส่งเสริมระบบทุนนิยม ซึ่งมีผลต่อสุขภาพของเราด้วยเช่นกัน พบว่า การทุ่มงบประมาณผลิตภัณฑเสริมอาหารมูลค่ากว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี ทำให้ผลิตภัณฑเสริมอาหารได้รับความนิยมมากขึ้น จนทำให้ใช้เกินความจำเป็นในผู้บริโภคบางราย ปัญหาสำคัญที่พบในการใช้อาหารเสริม คือ ไม่เห็นผลตามสรรพคุณดังที่โฆษณา

ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) พบว่า สัญญาอสังหาริมทรัพย์ และอาหาร เป็นเรื่องที่ผู้บริโภคร้องเรียนมากที่สุด ระบบการพิทักษ์สิทธิผู้บริโภค เพื่อไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบในรูปแบบต่างๆ จึงมีความสำคัญที่ต้องผลักดันให้เกิดขึ้นโดยเร็ว

สุขภาพสังคมถูกวัดด้วยด้านเศรษฐกิจเช่นกัน พบว่า คนไทยมีค่าใช้จ่ายและหนี้สินเพิ่มขึ้น และ 1 ใน 3 ของหนี้สินเป็นหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เช่น หนี้สินที่กู้มาเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน เป็นต้น นอกจากนี้พบว่า 1 ใน 3 ของครัวเรือนทั้งหมดในปี พ.ศ. 2547 มีรายจ่ายของการเล่นเกมพนัน โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นพื้นที่ที่สัดส่วนของครัวเรือนมีรายจ่ายด้านนี้สูงกว่าภาคอื่น

เมื่อกล่าวถึงเรื่องเศรษฐกิจแล้ว จำเป็นต้องกล่าวถึงตัวชี้วัดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดด้านสุขภาพปัญหาไปด้วย คนส่วนใหญ่มองว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของคนชนบทที่มีวิถีชีวิตในภาคเกษตรกรรมเท่านั้น แต่ในความเป็นจริง เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์กับภาคธุรกิจได้ เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ทุกภาคส่วนของสังคมสามารถนำไปปฏิบัติได้เช่นกัน โดยมีเงื่อนไขหรือปัจจัยนำเข้า 2 ประการ คือ คุณธรรม และความรอบรู้ โดยเงื่อนไขสองประการนี้ได้ถูกนำไปสู่กระบวนการที่มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีระบบคุ้มกันที่ดี ผลลัพธ์ที่ได้จะมีก่อให้เกิดความสมดุลและความมั่นคงยั่งยืนของสังคม

นอกจากด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจที่สังคมต้องแสดงความ เป็นห่วงแล้ว กลุ่มเด็กและวัยรุ่นก็ต้องได้รับความสนใจด้วย เนื่องจากพบว่า มีถึง 1 ใน 3 ของเด็กและวัยรุ่นไทยมีการเล่นเกมพนัน ความรุนแรงที่เกิดจากการพนัน คือ การทำร้ายร่างกาย การลักขโมย การชู้กรรโชกทรัพย์ และการค้าประเวณี นอกจากนี้ยังพบปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ของกลุ่มเด็ก และวัยรุ่นที่ไม่เหมาะสม เด็กและวัยรุ่นใช้เวลาประมาณ 8 ชั่วโมงต่อวันไปกับการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ดูหนังจากแผ่นซีดี ฟังเพลงจากเครื่องเล่น MP3 ใช้อินเทอร์เน็ต และคุยโทรศัพท์ พืชภัยจากการใช้สื่อที่ไม่เหมาะสมนำไปสู่พฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง และมีปัญหากับด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ รวมถึงการเรียนรู้ด้วยความไม่เท่าเทียมกันด้านการศึกษา สะท้อนถึงสุขภาพสังคมของไทยด้วยเช่นกัน เห็นชัดเจนระหว่างโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเด็กในเมืองและชนบท ภาคอีสานเป็นพื้นที่ที่มีเด็กไม่ได้เรียนต่อหลังจากจบการศึกษาในระดับช่วงชั้นต่างๆ มากที่สุด การขาดแคลนทุนทรัพย์เป็นสาเหตุสำคัญที่ไม่ได้เรียนต่อ ดังนั้น การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นแหล่งรองรับเด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์เหล่านี้ อย่างไรก็ตามการจัดสรรทรัพยากรจากภาครัฐยังคงมีความไม่เท่าเทียมอย่างชัดเจน ระหว่างการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน